भक्ष्यैर्भोज्यैः फलैश्चित्रैर्माणि मार्गशिरेऽर्चयेत्। नमस्तेऽस्तु व्यतीपात ! सूर्यसोमसुत ! प्रभो !। वह्नादिकृतं किञ्चित् तदनन्तमिहास्तु मे। इत्युक्त्वा पञ्चरत्नाद्यं सपुष्पाक्षतमञ्जलिम्। प्रक्षिप्य तत्क्षणादेव सर्वपापक्षयो भवेत्। यदि द्वितीयेऽपि दिने व्यतीपातो भवेन्नहि !। तदा पूर्वोपवासस्तु दद्यात्तत् सकलं गुरोः। पारणं व्यतिपातान्ते कुर्यात् संप्राप्य गोमयम्। अथ चेच्चैव दिने व्यतीपातो भवेद् यदि। तत्रैवाद्रि तदा दत्त्वा उपवासं समाचरेत्। कुर्यादेवं मासि मासि व्यतीपातस्य योगेषु। व्यतीपाते तु संप्राप्ते कुर्यादुद्यापनं बुधः। व्यतीपाताय स्वाहेति घोरदेवसमन्वितम्। आज्यघोरतिलानाञ्च होतव्यं वै व्रतं शतम्"। नारदीयपु० "व्यतीपातव्रतस्यास्य विधानं शृणु तत्त्वतः। माघे वा फाल्गुने वापि अन्यस्मिन्वापि वा भवेत्। व्यतीपातो दिने यस्मिन् प्रारभेद्व्रतसत्तमम्। तिलैः पूर्णं घटावञ्च वस्त्रं गुरवेऽर्पयेत्। एवं द्वितीये दातव्यं तृतीये तु समापयेत्। घृतं पायसञ्चैव दातव्यं चोत्तरोत्तरम्। एवं संवत्सरस्यान्ते देवस्यार्चान्तु कारयेत्। शङ्खचक्रगदापाणिं पद्महस्तं हिरण्मयम्। वस्त्रयुग्मेन संवेष्ट्य पूजयेद्गरुडध्वजम्। गोक्षीरेण च संपूर्णं कांस्यभाजनसत्तमम्। स्थापयेद्देवदेवस्य स्थानन्तत्रैव कल्पयेत्। यथा च शक्तिभो तस्य स्थाप्या देवमनुत्तरम्। अनन्तशायिनं देवमनन्तफलदं शुभम्। लक्ष्म्या सहान्वितं विष्णुं भक्त्या संपूजयेद्गुरुम्। वैदिकेनैव मन्त्रेण ज्ञातीपुष्पैः समर्चयेत्। पायसेनैव नैवेद्यं शर्करासंयुतेन च। दत्त्वा निवेद्य देवस्य प्रार्थनं प्रार्थयेद्व्रती"।

व्योमव्रतं भविष्यपु० अनन्त्यार्घ्यदानाऽनन्तरम् "चितचन्दनतोयेन व्योम स्थाप्य विलिप्य च। कर्णिकाकल्पितैः पद्मैः संपूज्य प्रक्षिपेत्य च"। कर्णिकाकल्पितैः कर्णिकामण्डितैः 'वकुले विमले शोभ्ये निच्छिद्रे पुष्पिते सति"। पुष्पिते विकसिते। "मध्ये केसरलाञ्छस्य व्योम स्थाप्यं सुशोभनम्। अङ्कुशपर्वपालन्तु सर्वगन्धसमन्वितम्। अग्रे सम्पूजयित्वा च भास्करस्य सुरोत्तम !। पूजयेत् करवीरैस्तु तथा रक्तैश्च चन्दनैः। धूपञ्च गुग्गुलं दद्यात् प्रणम्य शिरसा रविम्। कुङ्कुमं पूर्वपार्श्वे तु दद्याद्व्योम्नः समाहितः। दक्षिणे चागुरुं दत्त्वा पश्चिमे चन्दनं सितम्। चतुःसमस्तोत्तरे तु दद्याद्व्योमविभवः। दद्यान्मध्ये शुभं पुष्पं रक्तचन्दनमादरात्। पूजयेद्विविधैः पुष्पैस्तथा चाऽगुरुचन्दनैः। धूपं कृष्णागुरुं दद्यात् सहस्रं वापि गुग्गुलुम्। वासांसि च सुसूक्ष्माणि विवेशानि निवेदयेत्। पायसं घृतसंयुक्तं घृतदीपांश्च दापयेत्। सर्वं निवेद्य मन्त्रेण ततो गच्छेत् प्रदक्षिणम्। संस्थाप्य शिरसा भानुसत्यायैनं समापयेत्। सर्वोपहारसंयुक्तं बलिं देवाय चाऽहरेत्। सहस्रोत्कारवेति मन्त्रेण सूर्यायानिततेजसे। अनेन विधिना सम्यगर्चयित्वा पुरा रविम्। अहं ब्रह्मत्वमापन्नः प्रसादाद्भास्करस्य तु"।

व्योमषष्ठीव्रतं भविष्यपु० "भाजनं तस्य संपूर्णं मधुना च समन्वितम्। दद्यात् कृष्णतिलानां तु प्रस्थमेकन्तु मागधम्। तिलस्य तण्डुलानां च पृथक् प्रस्थं च कारयेत्"। भाजनं प्रस्थचतुष्टयपूरणीयं पात्रं तिलस्य प्रस्थत्रयम् पृथगिति घृतमधुतिलतण्डुलपात्राणि पृथक् कुर्यात्। "मन्त्रपुष्पैस्तथा धूपैर्नानावाद्यैर्दिवौकसः। ततः संपूजयेत् सूर्यं नानावाद्यसमन्वितम्। सूर्यं नमनस्यम्। "पूजयेत्तु ततो व्योम बलिं दिक्षु प्रपूजयेत्। व्यामदेवस्टहे चैव सर्वभूतानि योजयेत्। व्योमदेव गृहे तत्र यत्र व्योम प्रतिष्ठितम्"। व्योमनिर्माणं विष्णुधर्मोत्तरात् "चतुरस्रं भवेन्मूले तत्र हस्तं महाभुजम्। ततोऽन्यत् चतुरस्रञ्च प्रथमे संस्थितं शुभम्। भद्रपीठमये प्रोक्तो व्योमभागस्तुरीयकः। तस्मिन् वैश्वानरोऽयास्य मध्यभागः प्रकीर्तितः। भद्रपीठपदस्यात्र तत्र पद्मं निवेशयेत्। शुभाष्टपत्रं तन्मध्ये कर्णिकायां दिवाकरः। पत्राष्टके न्यसेत्तस्य दिक्पालान् सर्वतो दिशम्"। "य एवं कुरुते भक्त्या सन्ध्याकाले बलिं रवेः। स सूर्यलोकमासाद्य मोदते शाश्वतीः समाः"।

व्रतराजतृतीयाव्रतं देवीपु० "तृतीयायान्तु शुक्लायां विष्णोर्दक्षयुगे शुभे। रोचनाचितकर्पूरैः शिवोमां पूजयेत्ततः। हेमरत्नजलैर्वत्स ! मन्त्रयुग्मसुदीरयेत्। समस्तकामफलदं यत्तत् पूर्वमुदाहृतम्। ततो जपार्चनं होमं कर्तव्यं द्विजसत्तम !। अवियोगाय नारीणां व्रतराजं सदा हितम्। सहेमपुष्परत्नाद्यं वस्त्रं दापयेत्तु तत्। महापुण्यं महाभाग्यं सर्वकामप्रदायकम्। सुतस्याद्वियोगस्तु न भवेत्तेन भो द्विज !। न व्याधिर्नोपसर्गश्च यावत्तन्तुरतो भवेत्। तावत्कालमुपाश्नीके राजते मोदते चिरम्"।